

BEVORDERINGSBELEID MAVO/HAVO/VWO DOORLOPENDE LEERROUTES 2018 - 2021

Op Het Stedelijk bieden we maatwerk. Wij bieden onderwijs dat aansluit bij het niveau van de leerling. Wij streven er naar dat iedere leerling een diploma haalt dat past bij het advies van de basisschool. Waar mogelijk dagen we leerlingen uit om voor een of meerdere vakken uit te stromen op een hoger niveau.

Op grond van een ononderbroken ontwikkeling stroomt een leerling in beginsel door naar een volgend leerjaar. Onderzoek wijst uit dat het effect van leerjaarverlenging minimaal is of zelfs een negatief effect heeft (John Hattie, visible learning). Om het maatwerk goed te kunnen begeleiden en zicht te houden op de prestaties van de leerlingen, heeft elke leerling een persoonlijke coach¹.

1. De overgangsnorm

Er worden cijfers gegeven voor alle vakken², behalve voor handelingsdelen. Voor handelingsdelen krijgen leerlingen de beoordeling 'goed', 'voldoende' of 'onvoldoende'. Gedurende het schooljaar kunnen cijfers worden gegeven met één decimaal achter de komma (bijvoorbeeld een 6,8). De rapportcijfers worden volgens dezelfde regelgeving als bij het centraal eindexamen afgerond op hele cijfers³. Een 6,5 wordt dan een 7.

Reguliere bevordering

Een leerling is regulier bevorderd naar het volgende leerjaar als hij voor alle vakken een zes of hoger heeft, maximaal één vijf staat en LO met minimaal een voldoende heeft afgesloten. Indien van toepassing moeten handelingsdelen met een "voldoende" of "goed" worden afgesloten. Met twee vijven (waarvan maximaal één voor Engels, Nederlands of wiskunde) of één vier (niet voor Engels, Nederlands of wiskunde) is een leerling ook nog regulier bevorderd⁴, mits het gemiddelde voor alle vakken een zes is⁵. In 3 mavo, 4 havo en 4 en 5 vwo zijn de SE-cijfers leidend.⁶

Plaatsen van leerlingen

Leerlingen die niet regulier bevorderd kunnen worden, kunnen worden "geplaatst" in een volgend leerjaar met een taak en/of werken aan een verbeterprogramma. Uiteraard vraagt dit een extra

---

¹ Zie bijlage 1 voor een omschrijving van de verantwoordelijkheden van de coach.

² In vwo 1 en 4 zijn er pilotklassen die formatief toetsen voor het vak wiskunde

³ Stel dat een berekening uitkomt op 6,49 dan staat er dus een 6,4 en dat wordt dan een 6 op het eindrapport.

⁴ Voor mavo 3 geldt dat leerlingen niet lager dan vijf mogen hebben voor Nederlands

⁵ Uiteraard geldt dit ook voor de leerling die met twee vijven of met één vier "regulier" bevorderd is. Ook dan is het belangrijk een plan van aanpak te maken hoe de onvoldoende zo snel mogelijk weggewerkt kan worden.

⁶ Indien een leerling één of meerdere vakken versnelt, wordt hierbij het eindcijfer van het leerjaar waarin de leerling zich zou bevinden zonder te versnellen, betrokken bij het hanteren van de bevorderingsregeling. Indien een leerling één of meerdere vakken op een hoger niveau volgt, wordt hierbij het eindcijfer van hetzelfde leerjaar uit de opleiding op hoger niveau betrokken bij het hanteren van de bevorderingsregeling.

inspanning van de leerling en zijn ouder(s). Per leerling wordt gekeken wat hij nodig heeft om de achterstanden in te halen én om in het volgende leerjaar vanaf de start op niveau mee te kunnen. Mocht dit een onhaalbare zaak worden, dan is het alternatief dat de leerling zijn opleiding op een lager niveau vervolgt (geheel of gedeeltelijk). De coach stelt na overleg met de betrokken docenten en de teamleider een persoonlijk ontwikkelplan voor de leerling op waarin afspraken en extra taken helder beschreven worden. Deze afspraken en taken kunnen per leerling verschillend zijn. Het persoonlijk ontwikkelplan wordt ondertekend door de leerling, de ouder(s) en de coach en opgeslagen in SOM bij het zorgvierkant. De coach zorgt voor een goede overdracht naar de nieuwe coach.

In bijlage 2 staan voorbeelden van afspraken en taken die een leerling opgelegd kunnen worden. Het verbeterprogramma start op het moment dat betrokkenen (leerling, ouder(s), coach) aan zien komen dat de leerling de reguliere bevorderingsnorm niet gaat halen. Dit kan bij wijze van spreken al in januari van het lopende schooljaar zijn.

Leerlingen die geplaatst worden krijgen zo spoedig mogelijk na 2 april te horen voor welk vak of voor welke vakken ze een zomertaak krijgen. Aan deze taak kunnen ze behalve in de zomervakantie ook in de laatste schoolweek voor de zomervakantie en op de eerste maandag van het nieuwe schooljaar, onder begeleiding, werken. Op de tweede dinsdag van het nieuwe schooljaar worden de leerlingen op school verwacht om de toets te maken en/of het werkstuk in te leveren. Ook de presentaties worden dan (digitaal) ingeleverd door middel van een PowerPoint of film al naargelang in de opdracht is aangegeven⁷.

Mocht de leerling de toets, de presentatie of het werkstuk niet goed maken dan worden met de leerling en zijn ouders afspraken gemaakt óf en hoe de achterstand voor het betreffende vak alsnog ingelopen wordt zodat de diagnostische toets / de presentatie / het werkstuk wel voldoende wordt gemaakt en de leerling weer “bij” is. Mocht er per 01 oktober de taak nog niet op orde zijn, volgt een gesprek met de coach over afstromen, leerjaarverlenging of maatwerk.

Voor “geplaatste” leerlingen geldt het volgende.

- Een leerling kan in principe niet in twee opeenvolgende jaren “geplaatst” worden. Als een geplaatste leerling aan het einde van het schooljaar niet regulier bevorderd kan worden, beslist de teamleider na overleg met de coach / het docententeam in welke klas of afdeling de leerling zijn carrière moet vervolgen.
- Een leerling die “geplaatst” wordt in een examenklas moet na de tweede toetsweek in de examenklas zijn cijfers zodanig op orde hebben dat hij hiermee in principe voldoet aan de slagingseisen⁸ om zo een goede kans te hebben om zijn diploma te behalen. Als dit niet het geval is, wordt in overleg met de leerling en zijn ouders gekeken wat de beste voortzetting voor de leerling is. Het is dan ook mogelijk dat de leerling wordt terug gezet naar de voorexamenklas. In dat geval wordt per leerling gekeken welke cijfers uit de voorexamenklas kunnen blijven staan en welke toetsen de leerling nog over mag/moet doen.

---

⁷ Er volgt nog een protocol waarin uitgangspunten en randvoorwaarden voor taken beschreven staan.

⁸ Zie de officiële slagingsregelingen vmbo/havo/vwo.

Profielkeuze

Op havo- en vwo- niveau vindt de profielkeuze plaats in leerjaar 3. Op mavo- niveau vindt er een vak en-/of profielkeuze plaats in mavo 2 en 3. Leerlingen kiezen hun vakkenpakket/profiel⁹ voor het volgende leerjaar (mavo) of voor de bovenbouw (havo 4 en 5 én vwo 4, 5 en 6). Om dit proces te ondersteunen worden de leerlingen tijdens het 3e leerjaar voor elk vak geadviseerd door hun vakdocenten. Mogelijke adviezen zijn “positief”, “twijfel” en “negatief”. Deze adviezen spelen een cruciale rol bij de keuze van het vakkenpakket en zijn goed onderbouwd. Het is belangrijk dat zowel de leerling, de ouder(s)/verzorger(s) en de coach een duidelijk beeld hebben over de capaciteiten van de leerling en de kans van slagen in de bovenbouw voor alle vakken. Mocht een leerling ondanks een negatief advies een vak willen kiezen¹⁰, volgt altijd een gesprek tussen de coach, vakdocent en teamleider. Bij dit gesprek wordt een besluit genomen over het wel/niet volgen van het vak in de bovenbouw. Mocht de leerling toestemming krijgen om het vak alsnog te kiezen, ligt de inspanningsverplichting bij de leerling en biedt de school geen extra ondersteuning. Uiteraard kan er wel gebruik gemaakt worden van de maatwerkuren.

2. Leerjaarverlenging

We gebruiken de term leerjaarverlenging in plaats van “doubleren” omdat deze beter aansluit bij onze onderwijskundige en pedagogische visie. Alleen in bijzondere gevallen is het voor een leerling mogelijk om een heel leerjaar over te doen en krijgt de betreffende leerling een heel jaar extra de tijd om zijn diploma te halen. Wij hanteren de volgende uitgangspunten en richtlijnen bij (de overweging tot) leerjaarverlenging.

Leerlingen kunnen alleen in aanmerking komen voor leerjaarverlenging als uit diagnose blijkt dat het overdoen van hetzelfde leerjaar echt in het belang van de leerling is. Dit kan om 2 redenen zo zijn:

- de leerling heeft gedurende het schooljaar te maken gekregen met bijzondere omstandigheden (bijvoorbeeld: regelmatig of langdurig verzuim, scheiding, overlijden), waardoor de leerling zich minder heeft ontwikkeld dan op grond van zijn/haar capaciteiten verwacht mag worden;
- de leerling is sociaal - emotioneel ‘jong’ waardoor hij onvoldoende tot het vereiste leren komt, en/of er sprake is van andere belemmerende gedragskenmerken waar een leerling mee moet leren omgaan.

Voordat een leerjaarverlenging geëffectueerd wordt, is er op een vroegtijdig moment door de coach met de leerling en de ouder(s) gesproken over de zorg over deze leerling en over de optie om te verlengen. Ook wordt een zogenaamd startdocument ingevuld waarin de eventuele extra onderwijssteuning voor de leerling in het extra leerjaar in kaart wordt gebracht zodat dit extra jaar succesvol en “op maat” kan worden opgestart en de kans op een succesvolle afsluiting groot is.

---

⁹ Cultuur & Maatschappij, Economie & Maatschappij, Natuur & Gezondheid of Natuur & Techniek

¹⁰ Het spreekt voor zich dat het kiezen van meerdere vakken met een negatief advies niet mogelijk is.

Tijdpad leerjaarverlenging

- Tijdens het coachgesprek halverwege het leerjaar wordt een eventuele leerjaarverlenging door de coach na overleg met de teamleider en de zorgcoördinator besproken met leerling en ouder(s). Het gespreksverslag komt in SOM.
- Uiterlijk voor 15 maart wordt een startdocument opgesteld en besproken met alle betrokkenen. In het startdocument staat exact omschreven welke extra onderwijsondersteuning de leerling nodig heeft om de leerjaarverlening in het volgende schooljaar succesvol op te kunnen starten en af te kunnen ronden.
- Voor 2 april besluit de teamleider, na overleg met de coach, of de betreffende leerling gebruik mag maken van de mogelijkheid tot leerjaarverlenging. Het besluit is bindend. We streven naar een besluit dat door alle betrokkenen wordt gedragen, maar het uiteindelijke besluit ligt bij de school. Uiteindelijk zijn ouders/verzorgers verantwoordelijk voor hun kind. Als zij niet akkoord gaan met het besluit, kan de directie met de ouders een document opstellen waarin een ander uitstroomniveau is vastgesteld of hen adviseren uit te zien naar een andere school, die beter aansluit bij dat wat de ouders van de school verlangen met het oog op de begeleiding van hun kind.

3. Maatwerk

Op Het Stedelijk is ruimte om binnen de les te variëren in tempo en werkvorm, zijn er uren waarin leerlingen zelf keuzes kunnen maken¹¹ én er is ruimte voor leerlingen om te versnellen, te verbreden¹², te verdiepen en/of vakken op een hoger niveau te volgen.

Het Stedelijk heeft in het schooljaar 2017 – 2018 meegedaan aan de landelijke pilot ‘recht op maatwerk’. Deze pilot is zó goed bevallen dat we “recht op maatwerk” structureel opnemen in ons schoolbeleid. Dit betekent dat elke leerling recht heeft op maatwerk en dat we maatwerk niet zien als gunst voor een kleine groep leerlingen.

Als leerlingen willen versnellen, verbreden, verdiepen of een vak op een hoger niveau willen volgen, maken ze samen met hun coach en in overleg met ouder(s) een plan van aanpak. In dit plan van aanpak staat beschreven wat ze willen bereiken (het einddoel) en hoe ze dit willen bereiken (inzet extra hulpmiddelen, het volgen van extra lessen, invulling van maatwerkuren of keuzewerktijd, het volgen van modules buiten school bij bedrijven, hogescholen of universiteiten, et cetera). Het plan van aanpak wordt vervolgens aangeboden bij het maatwerkloket. Hier kijken een aantal maatwerkexperts mee en geven indien nodig verbetertips voor het plan van aanpak. Ook is er altijd contact met de betreffende vakdocent. Als het plan wordt goedgekeurd¹³, kan de leerling van start. Eventuele kosten voor het volgen van een maatwerktraject (bijvoorbeeld extra boeken of leermiddelen) worden altijd bij ouders in rekening gebracht.

---

¹¹ Op lyceum en mavo zijn er maatwerkuren voor leerlingen waarbij ze zelf keuzes kunnen maken.

¹² Leerlingen die aan het eindexamenjaar beginnen, kunnen in principe geen extra vak meer kiezen.

¹³ Als de aanvraag voor een maatwerktraject wordt afgewezen, krijgen leerlingen en ouders altijd de argumenten hiervoor te horen. Het belang van de leerling is voor ons leidend en het maatwerkloket en de teamleider hebben hierin uiteindelijk de doorslaggevende stem.

De coach (op school) en ouder(s) (thuis) monitoren het maatwerktraject en kijken met de leerling of de gestelde (tussen)doelen worden behaald. Als de doelen niet worden behaald of als de resultaten voor de overige vakken achteruitgaan, wordt het plan van aanpak door de leerling bijgesteld en wordt een verbetertraject gestart. Als de doelen vervolgens weer niet gehaald worden en/of als de resultaten van de andere vakken achteruit blijven gaan, wordt het maatwerktraject gestopt en kan de leerling op een later moment, als een en ander weer op orde is, een nieuw maatwerktraject opstarten.

Er zijn in principe drie startmomenten voor maatwerktrajecten: aan het begin van het nieuwe schooljaar, na de herfstvakantie en na de kerstvakantie.

Aanvragen van maatwerk is ook mogelijk voor brugklassers. Deze kunnen maatwerkverzoeken na het 1^e coachgesprek van het nieuwe schooljaar indienen.¹⁴

Het belangrijkste uitgangspunt (en de belangrijkste succesfactor) bij maatwerk is het feit dat de leerling eigenaar is van het maatwerktraject. De leerling is aan zet, neemt initiatief, maakt afspraken en plannings en legt verantwoording af over de behaalde resultaten. De leerling wordt hierbij begeleid door de coach, onder andere tijdens het coachgesprek dat iedere drie weken plaatsvindt.

Maatwerk past heel goed bij de uitgangspunten en bij het profiel van onze school. Ons lyceum is niet voor niets officieel daltonschool, BegaafdheidsProfielSchool en Technasium. Daarbij hoort ons lyceum wat betreft examenresultaten al twee jaar bij de beste scholen van Nederland.

4. Mogelijkheid tot beroep

In alle gevallen waarin het bovenstaande reglement niet voorziet, neemt de verantwoordelijk teamleider, nadat alle betrokkenen gehoord zijn, een beslissing over de voortzetting van de onderwijs carrière van de betreffende leerling. Als de leerling/ouder(s) het niet eens zijn met die beslissing kunnen ze hiertegen bezwaar aantekenen door binnen drie werkdagen na de mededeling van het besluit hiertegen schriftelijk bezwaar te maken bij de rector van de school (rector@hetstedelijkzutphen.nl). Als de leerling/ouders hier ook geen gehoor vinden, bestaat nog de mogelijkheid tegen deze uitspraak in beroep te gaan bij het College van Bestuur van Achterhoek VO. Zie voor de klachtenregeling en adressen www.achterhoekvo.nl.

---

¹⁴ In uitzonderlijke situaties is maatwerk al eerder mogelijk.

BIJLAGE 1: VERANTWOORDELIJKHEDEN COACH

Iedere leerling op Het Stedelijk heeft een persoonlijke coach. De coach is:

- eerste aanspreekpunt voor leerling en ouder(s) voor alle zaken die met school te maken hebben;
- samen met de andere persoonlijke coaches van leerlingen in de klas verantwoordelijk voor het leerklimaat in de klas en voor eventuele klassenactiviteiten;
- verantwoordelijk voor monitoren welzijn leerling;
- verantwoordelijk voor goed contact school – thuis (ziekte, bijzondere omstandigheden, gedrag leerling, et cetera);
- verantwoordelijk voor monitoren onderwijsleerproces leerling binnen uitgangspunten school (maatwerk en uitdagen, ondernemend leren, Daltonleren);
- verantwoordelijk voor het bijsturen van het onderwijsleerproces van de leerling;
- verantwoordelijk voor determinatie naar volgend leerjaar van de leerling. Dit onderwerp komt tijdens **alle** drie-gesprekken leerling – ouder(s) – coach) ter sprake. De coach geeft (collega's gehoord hebbende en met instemming teamleider) halverwege het schooljaar de leerling en ouder(s) een "schot voor de boeg". De teamleider zet in SOM alle prognoses op 80%. Uiterlijk op 1 april wordt door de teamleider (na overleg met de coach) besloten hoe de leerling het volgende leerjaar zijn onderwijs carrière gaan vervolgen. In Som wordt de voorlopige prognose definitief op 100% gezet. De coach is er verantwoordelijk voor dat deze beslissing goed besproken is met de ouder(s) en dat hierbij alle argumenten die van invloed kunnen zijn op deze beslissing goed besproken zijn;

Op het lyceum en de mavo spreekt de coach iedere leerling minimaal eens in de drie weken. Daarnaast vindt er vier keer per jaar een driegesprek plaats met de leerling, zijn ouder(s) en de coach. Voor geplaatste leerlingen geldt dat tijdens de individuele gesprekken met de coach en tijdens het driegesprek met ouder(s) en coach het persoonlijk leerplan altijd gespreksonderwerp is.

BIJLAGE 2: KEUZEMENU PERSOONLIJK LEERPLAN VOOR “GEPLAATSTE” LEERLINGEN

Leerlingen die “geplaatst” zijn (of tijdens het lopende schooljaar voor een of meerdere vakken onvoldoende staan) moeten een extra inspanningsverplichting leveren om weer op niveau te komen. Daartoe wordt een persoonlijk leerplan opgesteld. Hieronder staan voorbeelden van mogelijke interventies die de coach kan opleggen en die de leerling helpen weer op niveau te komen.

We kunnen afspraken met leerlingen maken die te maken hebben met tijd, sturing en/of persoonlijke aandacht.

1. Extra tijd

Sommige leerlingen hebben extra tijd nodig om opdrachten af te ronden of om achterstallig werk in te halen. Wij kunnen leerlingen verplichten dit onder schooltijd (tussen 08.00 uur en 17.00 uur) op school te doen, bijvoorbeeld als er thuis teveel afleiding is of als leerlingen thuis moeilijk tot leren komen. Soms kan dat ook onder begeleiding, bijvoorbeeld tijdens de lenteschool en/of zomerschool. Tijdens studiedagen zorgen wij voor begeleiding van buiten. Leerlingen kunnen extra werken op school tijdens:

- de lenteschool (zolang daar subsidie voor is vanuit het ministerie);
- de laatste week van het schooljaar (als de andere leerlingen lesvrij en zijn de docenten bezig zijn met de voorbereidingen voor het nieuwe schooljaar);
- de zomerschool (als deze georganiseerd wordt);
- de eerste maandag van het nieuwe schooljaar (organisatie-dag voor het team);
- studiedagen en/of andere organisatiedagen (als de andere leerlingen lesvrij zijn);
- dagelijks na schooltijd tot maximaal vijf uur op de studiepleinen of in de aula.

2. Extra sturing

Sommige leerlingen hebben extra ondersteuning nodig om goede keuzes te maken voor het onderwijsleerproces.

De coach kan:

- samen met de leerling keuzes maken om tot een goede invulling van de maatwerkuren / keuzewerktijd¹⁵ te komen;
- de leerling een verplichte invulling van de maatwerkuren/keuzewerktijd geven en deze vastzetten in SOM;
- de leerling verwijzen naar een specifiek maatwerkuren/keuzewerktijd voor “geplaatste” leerlingen waarin een expert de leerlingen helpt met plannen en met studievaardigheden;
- in overleg met een vakdocent extra (digitaal) oefenmateriaal voor de leerling (laten klaarzetten zodat deze thuis (onder begeleiding van ouders) kan werken aan achterstanden.

---

¹⁵ Op de mavo, havo en het vwo zijn maatwerkuren ingeroosterd.

Ouders kunnen:

- samen met de leerling keuzes maken om tot een goede invulling van de maatwerkuren / keuzewerktijd te komen;
- de leerling een verplichte invulling van de maatwerkuren/keuzewerktijd geven en deze vastzetten in SOM;
- de leerling thuis begeleiden bij het maken van een goede lesplanning en het maken van huiswerk;
- de leerling extern laten ondersteunen bij het maken van een goede lesplanning en het maken van huiswerk;
- de school vragen of er een leerling uit een hoger leerjaar beschikbaar is om hun zoon/dochter te helpen bij het maken van huiswerk / het leren van een toets voor een of meerdere vakken (de kosten voor deze begeleiding worden door ouders rechtstreeks aan de leerling vergoed).

3. Extra aandacht

Indien een “geplaatste” leerling het nieuwe schooljaar een nieuwe / andere coach krijgt, vindt er in de laatste schoolweek voor de zomervakantie of in de eerste schoolweek na de vakantie een gesprek plaats met de leerling, de ouder(s), de oude coach en de nieuwe coach. Tijdens dit gesprek wordt het persoonlijk leerplan van de leerling besproken en worden de afspraken over extra inzet in tijd en/of sturing en/of aandacht nog een keer doorgenomen en geconcretiseerd.

- De ouder(s) van een geplaatste leerling bekijken iedere week in SOM de resultaten van hun zoon/dochter en bespreken deze. Ook als het goed gaat is deze ingeregelde aandacht van groot belang.
- Zodra een “geplaatste” leerling een onvoldoende haalt, is er vanuit thuis contact met de coach om te kijken of dit een incident is of dat het persoonlijk leerplan van de leerling moet worden aangepast / geïntensiveerd.
- Als een leerling extra tijd/aandacht nodig heeft voor een bepaald vak dan kan hij dit aangeven bij zijn coach die met de betreffende vakdocent kan kijken hoe dit opgepakt kan worden.
- Als een leerling moeite heeft met plannen, met studievaardigheden en/of andere schoolse vaardigheden dan kunnen de leerling en ouders in overleg met school kijken hoe de leerling hierbij ondersteund kan worden. Dit kan bijvoorbeeld door de leerling te koppelen aan een andere leerling die dit wel heel goed kan (tutorleren) maar ouders kunnen hier ook externe ondersteuning voor inschakelen.

Uiteraard is het bovenstaande niet vrijblijvend. De afspraken die in het persoonlijk leerplan met de leerling zijn gemaakt, worden ook nagekomen.